

er ganske rigtigt. Men er det virkelig saa, at vi staa saa sympatetisk over for denne almindelige reaktionære Bevægelse i vort sydlige Naboland, som vore Landsmænd have haft Lejlighed til at se højst ubehagelige Prøver paa i de sidste Maaneder? Er det virkelig saa, at det skulde forekomme os at være et saa særdeles anbefalelsesværdigt Forbillede for os? Jeg skal imidlertid gerne erkende, at der mellem de Ting, som den højtærede Justitsminister citerede fra Tyskland, var Ting, som maatte vække Opmærksomhed, og som vel egnede sig til Overvejelse. Jeg hører efter mit eget Naturel ikke saa meget til dem, som ønske at foretage de meget store Spring for derefter at blive nødte til at trække i Land. Jeg ønsker heller en jævn og stadig Fremskridtsbevægelse. Jeg har i og for sig ikke Betænkelighed ved at gaa til en Forandring saa vidtgaende som den, vi have fremsat i vort Lovforslag, men hvis det skulde vise sig, at det ved visse Indskrænkninger deri skulde være muligt at faa Loven igennem, er der ogsaa Punkter deri, der kunde egne sig til Overvejelse, men jeg mener, at disse Punkter egne sig bedre til Behandling i Udvalget end her i Salen, da det drejer sig om mange indviklede Enkeltheder.

Med Hensyn til Forholdene i England begik den højtærede Justitsminister vist en lille Fejltagelse. Han citerede nemlig Indholdet af en gammel engelsk Lov af 1843, men den højtærede Justitsminister har vist overset, at denne Lov er forandret ved Indførelse af Loven om Grevskabsraadene i 1888. Hvis jeg kan læse denne Lov rigtig, er det ikke Fredsdommerne, men Grevskabsraadene, der meddele Teaterbevillingerne. Dette har ikke nogen overdræven stor Betydning. Større Betydning vilde det derimod have, hvis samtidig Lord Chamberlains, Overkammerherrens Myndighed og Censuret var gaaet over til Grevskabsraadene, altsaa for Londons Vedkommende til Londons „County Council“. Saa meget er i alt Fald sikkert, at Grevskabsraadene ogsaa i London have en konkurrerende Myndighed med Lord-Kammerherren paa Teatervæsenets Omraade. Ærede Medlemmer, som have haft Lejlighed til at følge Londons Grevskabsraads Forhand-

linger Uge efter Uge, ville ikke saa sjælden der have hørt højst spændende og interessante Forhandlinger om Danserinderens Ben, om Tilladeligheden af Promenoirer i de forskellige Teatre, om Tilladeligheden af levende Billeder osv., Ting, som synes at være særdeles værdige Genstande for høje Øvrigheder at beskæftige sig med. Jeg tilstaar, at jeg fik Afsmag for at have med saadanne Ting at gøre. Min Forkærlighed for Frihed paa dette Omraade er ikke bleven formindsket ved mit Kendskab til saadanne Forhandlinger. Den højtærede Justitsminister vil sikkert ogsaa erkende, at Systemet i England ingenlunde er baaret af Kærlighed til dramatisk Kunst eller nogen Tilbøjelighed til at højne Niveauet for Dramaet, tværtimod, det er endnu et Udflod af den puritanske Aand, som efter at den vandt sin store Sejr i det 17de Aarhundrede, har forhindret en frodig Udvikling af Dramaet og den sceniske Kunst i England, saaledes at disse Grene af Litteraturen og Skuespilkunsten staa lavere der end i noget andet af de store Lande. Den Aand, hvorefter man der optræder, kan betegnes ved den gamle kendte Beretning fra det 17de Aarhundrede om, at Parlamentet forbød Bjørnekampe, ikke paa Grund af de Lidelser, man tilføjede Bjørnene, men paa Grund af den Glæde, Tilskuerne havde ved at se derpaa. Saaledes ser man der paa Teaterforestillingerne som noget, der egentlig er ondt, og som man helst skal søge at indskrænke saa meget som muligt. England kan derfor paa ingen Maade være Forbillede paa dette Omraade.

Maa jeg endnu tilføje en Bemærkning, som særlig rammer Forholdene i Tyskland. Man kan ikke sammenligne Forholdene i Danmark, som have et Hovedcentrum for sit aandelige Liv — jeg siger desværre — nemlig Kjøbenhavn med et Land som Tyskland, der har en overordentlig stor Række aandelige Centre. Selv om man i Tyskland almindelig havde den Ordning, som vi lovgivningsmæssig havde før 1889 med ubetinget Monopol for et Hofteater, vilde man der have 10—20—30 forskellige Scener, saaledes at det Stykke, der ikke blev opført i Berlin, kunde opføres i Dresden, Hamburg, München, Carlsruhe for ikke at